

Bijlage bij brief met kenmerk IENW/BSK-2021/220589

Normen voor Zeer Zorgwekkende Stoffen en cumulatie van deze stoffen

Er geldt voor bedrijven een minimalisatieplicht voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), vastgelegd in het Activiteitenbesluit. Het bedrijf heeft de plicht een vermijdings- en reductieprogramma op te stellen dat uitgangspunt is voor overleg met het bevoegd gezag over de concrete invulling van de minimalisatieverplichting. De minimalisatieverplichting is een continu streven naar vermindering van de emissie. Deze minimalisatieplicht geldt ook voor ZZS-stoffen waarvoor tevens een norm is vastgesteld en ook als de concentratie op leefniveau (immissie) onder het Maximaal Toelaatbaar Risico (MTR) zit en ook voor bedrijven die al de Best Beschikbare Technieken (BBT) toepassen. Bedrijven zijn verplicht om zo nodig aan te tonen waarom een emissie niet aan de onderkant van de Europese behorend bij het toepassen van BBT kan voldoen. Verder biedt de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) de mogelijkheid om als bevoegd gezag vanuit de wens om gezondheids- en milieudoelen aan te scherpen aanvullende eisen te stellen aan installaties. Het is aan bedrijven om zich te houden aan de algemene regels en voorschriften uit de vergunning en aan het bevoegd gezag om eisen te stellen en de naleving hiervan te controleren, en zo nodig door middel van handhaving af te dwingen. Sommige stoffen kunnen zich opstapelen in het milieu omdat deze niet of nauwelijks worden afgebroken. Hierdoor kunnen op zichzelf wettelijk toegestane emissies van stoffen ophopen in het milieu en toch tot ongewenste effecten leiden. Het is aan alle betrokkenen om ook dit soort effecten mee te nemen. Er is echter nog geen gevalideerde methode om in normstelling rekening te houden met cumulatie van verschillende stoffen. Normstelling vindt daarom doorgaans nog plaats per stof en soms per stofgroep. Wel wordt nu, mede op Nederlands initiatief, door de Europese Commissie gewerkt aan een methodiek om bij normstelling rekening te houden met combinatie-effecten. De regelgeving biedt al mogelijkheden voor het bevoegd gezag om strengere eisen op te stellen vanuit oogpunt van gezondheid, maar dat moet nu nog van geval tot geval worden onderbouwd.

Piekbelastingen verder inperken

Bevoegde gezagen moeten bij vergunningverlening rekening houden met de Best Beschikbare Technieken (BBT). De technieken zelf worden overigens niet voorgeschreven voor een installatie, maar de BBT-conclusies bevatten eisen die bindend zijn. Voor grote installaties zoals bij Tata Steel zijn deze technieken beschreven in zogenaamde BBT-referentiedocumenten ('Bref's'). De Bref's worden in Europa als gevolg van de Richtlijn Industriële Emissies (RIE) gezamenlijk opgesteld en periodiek herzien. De bijbehorende BBT-conclusies zijn bindend. Bij de actualisatie van de Bref's en BBT-conclusies worden steeds vaker voorschriften opgesteld die bedrijfsleven en bevoegde gezagen handvatten bieden om piekbelastingen terug te brengen.

Bij de meeste bedrijven komen niet-reguliere emissies ten gevolge van ongewone voorvallen beperkt voor. Bij Tata Steel is sprake van een hoog aantal ongewone voorvallen. De ILT adviseert daarom aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied om Tata Steel deze wel mee te laten nemen in de luchtkwaliteitsrapporten.

Actualiseren van Bref's

Het ministerie van IenW heeft er bij de Europese commissie voor gepleit de herziening van de genoemde Bref's spoedig in gang te zetten. De argumentatie daarvoor is nauw afgestemd met de provincie Noord-Holland. In 2022 start naar verwachting de revisie van de Bref Op- en Overslag. Wanneer een begin kan worden gemaakt met actualisatie van de Bref IJzer en Staal is nog niet bekend. Strengere emissiegrenswaarden en het verkleinen van bandbreedtes is ook de Nederlandse inzet.

Meenemen in milieu- en gezondheidsbeleid van te ontwikkelen kennis over de effecten van ultrafijn stof

De eindrapportages van het RIVM-onderzoeksprogramma naar de gezondheidseffecten van ultrafijn stof rondom Schiphol worden eind 2021 verwacht. De Gezondheidsraad komt in september met een advies over ultrafijn stof afkomstig van alle bronnen. Op basis van de publicaties van het RIVM en de Gezondheidsraad zal worden besloten over toekomstig beleid voor ultrafijn stof.

Een norm voor elementair koolstof

Er is geen norm voor elementair koolstof in de buitenlucht. Een eventuele grenswaarde hiervoor in de Europese Unie moet goed onderbouwd zijn voordat de Europese Commissie een voorstel hiervoor kan doen. Nederland zal vragen om dit aspect mee te nemen bij het opstellen van de Impact Assessment die in de komende tijd wordt opgesteld ten behoeve van de herziening van de Richtlijn Luchtkwaliteit. Het voorstel van de Europese Commissie voor een herziene Richtlijn is voorzien voor het derde kwartaal van 2022.

Een vervolg op het RIVM-rapport uit 2020 naar aanleiding van nieuwe WHO-advieswaarden over geluid

Als reactie op de motie Schonis is het RIVM nagegaan hoe de recente inzichten van de WHO zich verhouden tot het huidige geluidbeleid en welke mogelijkheden er zijn voor vermindering van nadelige gezondheidseffecten van geluid. De aanbevelingen worden nu integraal uitgewerkt in concrete beleidsopties en bijbehorende effecten, toegespitst op de sectoren wegen, spoor, luchtvaart en windturbines. Industriegeluid valt buiten deze analyse omdat de aanbevelingen van de WHO en het RIVM zich hier niet op richten. Dat neemt niet weg dat ook voor industriegeluid maximaal aanvaardbare niveaus gelden om de nadelige effecten van geluid te voorkomen of te beperken.

Aanvullende maatregelen en gezondheid als onderdeel van de energietransitie en verduurzaming (decarbonisatie) van Tata Steel en andere bedrijven in het Noordzeekanaalgebied

Op dit moment is er geen budget op Rijksniveau om aanvullende bovenwettelijke maatregelen in het IJmondgebied mogelijk te maken. Gezien de urgentie en de aandacht in politiek en media zal dit ongetwijfeld op enig moment aan de orde zal komen.

Datzelfde geldt voor de noodzaak om bij de energietransitie en de decarbonisatie van de Nederlandse industrie de effecten op leefomgeving en gezondheid mee te nemen bij het maken van keuzes voor de toekomst. Dit staat hoog op de agenda. In het IJmondgebied komen al deze zaken bij elkaar.